

12. Tesfie, A., 2017. Teachers' Cognition on Process genre approach and Practice of Teaching Writing Skills in EFL Context. *English for Specific Purposes World*, 19(54), P.1–17. URL : <https://www.researchgate.net/publication/343788899>.
13. Tudor, E., 2017. The process genre writing approach: An alternative option for the modern classroom. URL : <https://eric.ed.gov/?id=ED571522>.

Kolomiets S., Antonenko I., Guryeyeva L. Intercultural mediation in translation practice

The article's primary purpose is to study the mediation strategy in forming translation competence based on linguistic cognitive and genre approaches. The mediation strategies proposed in the European guidelines – text mediation, concept mediation, and communication mediation – open up new opportunities for the development of professional competencies, in particular, translation competence, both for future translators and students specializing in various fields of science and technology. This study focuses on text mediation, which includes transmitting certain information, explaining data, processing text, translating written text, note-taking, and expressing personal reactions. The methodological basis for achieving this research's goal was conceptual analysis, which is used to study concepts as cognitive structures underlying the individual's linguistic behavior.

The methodology of conceptual analysis is considered in this paper as a comprehensive approach to the reconstruction and recording of native speakers' ideas and concepts. The translation-oriented genre analysis helps identify differences in genre structures, standards, and expectations in different languages and cultures, distinguish between mandatory and optional elements, and group texts by similar communicative and pragmatic features.

The theoretical study of interlanguage mediation, translation genre, and conceptual analysis became the basis for developing and verifying a set of training exercises for forming mediation strategies for journalism students. The main research question of the article is the possibility of using binary texts (texts of the same genre that address the same issues in English and Ukrainian) to study interlingual mediation. The proposed methodology has been tested and successfully implemented at Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. The importance of the study lies in the interdisciplinary approach to the problem of teaching translation: the mediation in foreign language teaching, cognitive linguistics, translation genre analysis, and the development of a text mediation strategy in the formation of translation competence.

Key words: mediation, genre analysis, concept, binary texts, interlingual mediation.

УДК 377.147.093:004.732.2

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.11>

Коновалов О. Ю., Руднєва М. С., Антощук С. В., Харлай Л. О.

ВИКЛАДАННЯ ІНФОРМАТИКИ В ПРОЦЕСІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: ОСОБЛИВОСТІ, РИЗИКИ, СТРУКТУРА ЗАНЯТЬ

Авторами проаналізоване поняття технологій змішаного навчання та особливості проведення занять з дисципліни «Інформатика». Встановлено, що змішане навчання є ефективним підходом до викладання інформатики в закладах фахової передвищої освіти, воно дозволяє поєднати переваги традиційного та дистанційного навчання, а також забезпечити індивідуальний підхід до кожного здобувача освіти. У статті обґрунтовано особливості викладання інформатики в процесі змішаного навчання та визначено, що такі заняття повинні бути добре структурованими, містити різноманітні методи та форми навчання, а також забезпечувати взаємодію між викладачем і здобувачем. Зазначено, що у процесі вивчення дисципліни «Інформатика» викладач проводить лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття, проектну роботу в командах, надає завдання на самостійну роботу на основі підручників та конспектів, консультації. А підготовка фахівців в галузі інженерії програмного забезпечення або в галузі електроніки, автоматизації та електронних комунікацій зорієнтована на формування та розвиток базових фахових компетентностей при вивченні сучасних методів та технологій розробки програмного забезпечення, архітектури комп'ютерів і комп'ютерних мереж, систем управління базами даних, процесів проектування інформаційних та телекомунікаційних мереж, тестування інформаційних систем та прикладних комп'ютерних програм, організації захисту комп'ютерної інформації.

Авторами проведено опитування серед здобувачів освіти Київського фахового коледжу зв'язку щодо ризиків, які можуть виникати в процесі змішаного навчання під час викладання дисципліни «Інформатика». Зазначено, що для підвищення ефективності змішаного навчання необхідно: добре структурувати заняття; використовувати різноманітні методи та форми навчання; забезпечувати взаємодію між викладачем і студентами; готувати викладачів до викладання інформатики в процесі змішаного навчання. Розроблена структура занять з дисципліни «Інформатика» в процесі змішаного навчання та зазначено, що вона дозволяє забезпечити ефективне навчання здобувачів освіти.

Ключові слова: Змішане навчання, заклади фахової передвищої освіти, освітній процес, телекомунікації, інформаційно-комунікаційні технології, інформатика.

Технологія працює як каталізатор, завдяки якому відбувається багато змін у підходах до навчання, методології навчання, дослідницькій арені, у робочому середовищі та у використанні інформації та знань. Допомога студентам у навчанні за допомогою технологічних інструментів, а не за допомогою звичайних методів,

стала більш популярною в 21 столітті в закладах освіти всіх рівнів у сфері інформатики. Інтеграція технологічних інструментів допоможе викладачам виконувати міжнародні вимоги щодо використання технологічних засобів навчання та навчання замість традиційних методів навчання. Більшість дослідників сходяться на думці про важливість використання технологічних засобів у різних освітніх системах. Проте сучасний стан показує, що не існує комплексного дослідження, яке б забезпечувало аналіз різних технологічних інструментів, наприклад, комп'ютерних, ігрових, мобільних і мультимедійних технологій, що використовуються в освіті.

Мета статті – описати досвід проведення заняття з дисципліни «Інформатика» у процесі змішаного навчання для спеціальностей 172 – Електронні комунікації та радіотехніка, 121 – Інженерія програмного забезпечення, 123 – Комп'ютерна інженерія та 125 – Кібербезпека.

Використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання можна знайти у працях В. Бикова, Н. Морзе, Ю. Рамського, З. Сейдаметової, Н. Морзе, М. Жалдака та інших. Проблеми підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності висвітлено у роботах Р. Гуревича [3], В. Бикова [4], І. Зязюна, Г. Тарасенко, Н. Ничкало та ін. Використання комп'ютерних телекомунікацій в закладах освіти розглядають у своїх працях В. Биков, Р. Гуревич, М. Жалдак, А. Квятковська, Є. Полат, М. Кадемія, В. Кухаренко, С. Сисоєва, Ю. Триус та ін.

Ми живемо у світі, що постійно змінюється, де регулярно відбуваються нові події, особливо в сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Сьогодні на освіту посилюється тиск, щоб вона відповідала вимогам суспільства, керованого технологіями, і мала широке використання технологічних інструментів, тобто ІКТ, мобільних технологій, технологій дистанційного та змішаного навчання, мультимедійних технологій і т.д. Роль технологій у навчанні є дуже важливою, оскільки використання технологічних інструментів покращує якість освіти. Навчання та викладання за допомогою технологічних інструментів – це організований спосіб концептуалізації виконання та оцінювання системи освіти [2]. У навчальній програмі з дисципліни «Інформатика» відповідальність викладача полягає в тому, щоб він вмів мотивувати здобувачів до пошуку різних ресурсів, дослідницьких центрів і баз даних для створення, наприклад, інформаційно-розважальних додатків. При плануванні занять викладачі закладів фахової передвищої освіти повинні використовувати широкий спектр аудіо- та відеоматеріалів і допомагати здобувачам самостійно визначати навички, знання та джерела, необхідні для завершення освітнього процесу. Викладачам слід інтегрувати роботу з джерелами та дослідницькі навички у відповідні заняття для студентів закладів фахової передвищої освіти, які базуються на практичних, лабораторних роботах, проєктах і завданнях, оскільки для студентів, які вивчають інформатику, дуже важливо прояснити теоретичні концепції інформатики через практичне застосування. Практичні навички можуть допомогти студентам створити можливість, необхідні для сучасної глобалізації. Використання сучасних цифрових технологій змінює традиційний спосіб пасивного навчання і дає можливість студентам взаємодіяти з одногрупниками, заохочуючи до співпраці. Крім того, автори підтримують думку про те, що технології змінюють ролі викладачів та здобувачів освіти. Викладач відіграє роль заохочувача, порадидача чи коуча, а здобувачі можуть мати доступ до цифрових книг, які є оновленими, креативними та дешевшими. В Україні інформатика за Державним стандартом освіти 2011 року [7] належала до технологічної освіти, а з 2018 року з прийняттям Державного стандарту початкової освіти [8] було виокремлено освітню галузь інформатичної освіти. Це дозволило більш чітко описати очікувані результати та зміст навчання.

Однак інтеграція технологій у освітній процес для досягнення нових цілей, пов'язаних з освітою, часто зіштовхується з потенційними труднощами для викладачів через обмежену політичну та педагогічну підтримку. Це означає, що викладачі часто не отримують достатньої підтримки від уряду, освітніх установ та інших педагогів для того, щоб ефективно використовувати технології в навчанні. Політична підтримка необхідна для забезпечення доступу до технологій та фінансування для їхнього впровадження. Уряди можуть надавати субсидії для закупівлі технологій, а також фінансувати дослідження та розробки в галузі освітніх технологій. В свою чергу, педагогічна підтримка необхідна для того, щоб допомогти викладачам навчитися використовувати технології в навчанні.

У процесі вивчення дисципліни «Інформатика» викладач проводить лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття, проєктну роботу в командах, надає завдання на самостійну роботу на основі підручників та конспектів, консультації. А підготовка фахівців в галузі інженерії програмного забезпечення або в галузі електроніки, автоматизації та електронних комунікацій зорієнтована на формування та розвиток базових фахових компетентностей при вивченні сучасних методів та технологій розробки програмного забезпечення, архітектури комп'ютерів і комп'ютерних мереж, систем управління базами даних, процесів проєктування інформаційних та телекомунікаційних мереж, тестування інформаційних систем та прикладних комп'ютерних програм, організації захисту комп'ютерної інформації. Незалежно від теми курсу, кожен викладач комп'ютерної галузі намагається залучити своїх студентів до глибокого вирішення проблем і критичного мислення. Одним із конкретних результатів навчання в нашій навчальній програмі з інформатики є розвиток самостійного, здатного розв'язувати проблеми.

У наш час хмарні сервіси Google стали для ЗФПО тією технологічною базою, за допомогою якої співпраця викладачів і студентів піднялась на новий рівень. Одним з методів організації освітнього процесу на основі хмарних сервісів Google є створення студентами опорних конспектів. Як зазначає С. Наконечна «опорні конспекти не можна розцінювати як єдине джерело інформації – вони взагалі не є джерелом інформації і не є альтернативою класичному підручнику. Опорні конспекти виконують роль каркасу, який дає можливість акцентувати увагу студентів на напрямках отримання інформації з різноманітних джерел, як традиційних (підручники, спеціалізована періодика, консультації викладача), так і нових сучасних (всі можливі електронні ресурси). Але у межах навіть дуже стислого опорного конспекту є можливість зорієнтувати увагу студентів на інформацію, яка вивчається в межах іншої навчальної дисципліни. Тобто дає можливість розглядати міждисциплінарні зв'язки, породжує зацікавленість майбутньою професією» [1].

Авторами проаналізовані наукові дослідження [2,6,1] та узагальнені рекомендації для підвищення ефективності змішаного навчання під час викладання дисципліни «Інформатика» в ЗФПО:

– Добре структурувати заняття. Це означає, що необхідно чітко визначити цілі та завдання кожного заняття, а також продумати їхній логічний зв'язок; заняття повинні бути добре організовані та структуровані, щоб майбутні фахівці могли легко орієнтуватися в навчальному матеріалі та ефективно його засвоювати.

– Використовувати різноманітні методи та форми навчання. Це дозволить залучити до навчання всіх студентів, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей та стилю навчання, важливо використовувати як традиційні методи навчання (лекції, семінари, практичні заняття), так і сучасні технології (електронні курси, віртуальні лабораторії, онлайн-комунікації).

– Забезпечувати взаємодію між викладачем і студентами, що дозволить викладачеві краще зрозуміти потреби студентів та надати їм необхідну підтримку. Для цього можна використовувати різні методи взаємодії, такі як онлайн-форуми, чати, відео конференції, соціальні мережі.

– Готувати викладачів до викладання інформатики в процесі змішаного навчання, адже викладачі повинні мати необхідні знання та навички для ефективного використання змішаного навчання. Вони повинні бути в курсі сучасних технологій та методик навчання, а також вміти планувати та проводити змішані заняття.

Крім того, для підвищення ефективності змішаного навчання необхідно враховувати такі фактори:

– Технічне забезпечення в ЗФПО. Заняття в режимі онлайн повинні проводитися в комфортних для студентів умовах. Для цього необхідно забезпечити їх необхідним технічним обладнанням (комп'ютерами, планшетами, смартфонами).

– Мотивація студентів. Студенти повинні бути зацікавлені в навчанні в режимі онлайн. Для цього необхідно розробити цікаві та актуальні для них навчальні матеріали, а також використовувати різні методи мотивації.

– Підтримка з боку адміністрації ЗФПО. Адміністрація коледжу повинна підтримувати використання змішаного навчання та створювати для цього необхідні умови.

Виконання цих рекомендацій дозволить підвищити ефективність змішаного навчання інформатики в коледжах та забезпечити якісне навчання студентів.

Під час вивчення теми «Людина в інформаційному суспільстві. Навчання в Інтернеті» або для зацікавлення новітніми технологіями можна використати інтерактивну освітню діяльність, яка суттєво відрізняється від простого пошуку інформації в Інтернеті та надає здобувачам освіти можливість знайти нове для себе, наприклад через веб-квест чи проєктну роботу.

Викладачами Київського фахового коледжу зв'язку в процесі підготовки до освітнього процесу кожен викладач розробляв свій сайт, де розміщується теоретична, практична частина дисципліни, посилання на відео лекції та збірники практичних та лабораторних робіт (рис.1).

Авторами для встановлення основних ризиків, які пов'язані зі змішаним навчанням інформатики було проведено опитування серед здобувачів освіти Київського фахового коледжу зв'язку. Всього в опитуванні взяли участь 68 здобувачів 1 курсу, віком 15-16 років, серед яких 67% чоловіків та 33% жінок (рис.2).

Проаналізувавши відповіді здобувачів освіти, можна зазначити, що на їхню думку, основними ризиками в процесі змішаного навчання є технічні проблеми (33,45%); недостатній рівень підготовки викладачів (22,15%); низька мотивація студентів (34,6%); інше (9,8%).

Авторами запропоновано методи подолання цих ризиків, розроблено структуру занять з інформатики в процесі змішаного навчання. Вона включає в себе такі елементи:

– аудиторні заняття та онлайн-заняття (лекції, практичні та лабораторні) в синхронному та асинхронному режимах;

– самостійна робота студентів;

– додаткові матеріали та завдання.

В процесі викладання дисципліни «Інформатика» під час теми «Візуалізація рядів і трендів даних. Інфографіка» за змішаною формою навчання викладачі дотримувались наступної схеми структури заняття:

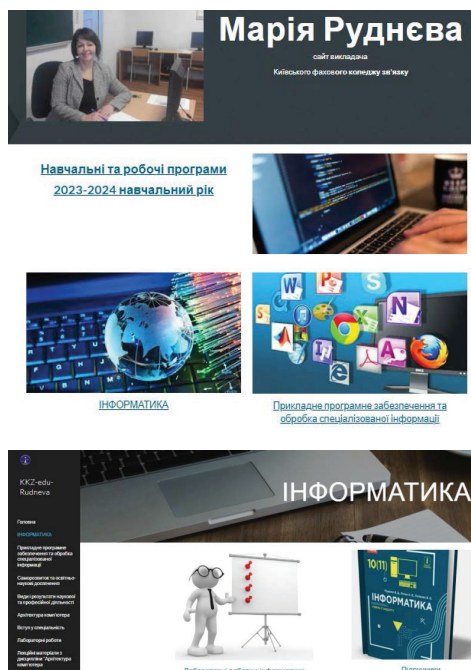

Рис. 1. Сайт викладача Київського фахового коледжу зв'язку

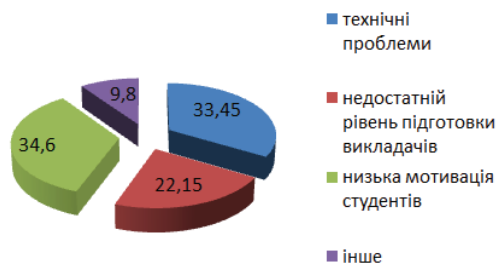

Рис. 2. Відповіді здобувачів освіти

Мета заняття: Надати студентам базові знання про візуалізацію рядів і трендів даних. Ознайомити студентів з принципами створення інфографіки.	
Методи проведення заняття:	
Лекція (синхронне навчання)	Практичне заняття (асинхронне навчання)
Вступ (синхронне навчання)	
<p>Викладач починає заняття зі вступу, у якому знайомить студентів із темою заняття та її значенням, пояснює, що візуалізація даних є важливим інструментом для розуміння та аналізу даних.</p> <p>Поняття візуалізації рядів і трендів даних (синхронне навчання). Викладач далі переходить до розгляду поняття візуалізації рядів і трендів даних, пояснює, що візуалізація рядів даних дозволяє уявити дані у вигляді графічних зображень, таких як графіки, діаграми та карти. Візуалізація трендів даних дозволяє виявити тенденції в даних.</p> <p>Типи візуалізації рядів і трендів даних (синхронне навчання). Викладач також розглядає основні типи візуалізації рядів і трендів даних. До них відносяться:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Графіки: лінійчаті, стовпчасті, кругові та інші – Діаграми: гістограми, полігони частот, діаграми розсіювання та інші – Карти: статичні, динамічні та інтерактивні – Принципи створення інфографіки (синхронне навчання) <p>Наприкінці лекції викладач розглядає принципи створення інфографіки, пояснює, що інфографіка повинна бути інформативною, зрозумілою та привабливою для сприйняття.</p>	
Практичне заняття	
Завдання 1 (асинхронне навчання) Студенти виконують завдання зі створення графіка або діаграми для представлення даних.	Завдання 2 (асинхронне навчання) Студенти виконують завдання зі створення інфографіки для представлення даних.

Тобто, узагальнюючи особливостями проведення заняття з дисципліни «Інформатика» в Київському фаховому коледжі зв'язку є:

– Лекція (синхронне навчання) в режимі реального часу. Здобувачі освіти можуть задавати запитання викладачеві під час лекції.

– Практичне заняття (асинхронне навчання) здобувачі виконують завдання 1 та 2 в зручний для них час. Викладач перевіряє завдання та оцінює їх.

Висновки. Згідно з державними стандартами освіти України, загальною ціллю навчання інформатики в коледжах є формування знань студентів про базові знання інформації про інформаційний процес і систему, інформаційні технології для розвитку наукових, професійних і спеціальних технологій. При створенні нових освітніх програм автори рекомендують впроваджувати модульну структуру курсу інформатики з метою забезпечення максимальної гнучкості та варіативності вивчення дисципліни в процесі змішаного навчання.

Використана література:

1. Наконечна С. Методика розробки опорного конспекту з інформатики студентами технологічного коледжу за допомогою хмарних сервісів google. 2018. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/25824/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%A1.%20%D0%9C..pdf>
2. Гуржій А., Карташова Л., Квятковська А., Зайчук В. Підготовка майбутніх фахівців з телекомунікацій у форматі змішаного навчання: рекомендації щодо проведення практично-лабораторних робіт. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2023. № 3 (127). DOI 10.24139/2312-5993/2023.03/423-450
3. Триус Ю.В. Хмарні технології у професійній підготовці студентів комп'ютерних спеціальностей. Хмарні технології в освіті : матеріали Всеукраїнського науково-методичного Інтернет-семінару. 2012. С. 147–149.
4. Гуревич Р. С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах : монографія. Вінниця : Планер. 2009. 410 с.
5. Биков В. Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти. Інформаційні технології і засоби навчання. 2010. № 1 (15). URL : <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.
6. Manko O.O., Kunah N.I., Kharlai L.O., Nikiforenko K.B., Konovalov O.Yu., Sotnichenko Yu.O. Protection of input circuits of microwave range radio relay stations receivers against powerful impulse interferences. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, серія Технічні науки*. 2023. Т 34(73)#2 Ч. 1, С. 67–74.
7. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Tex>
8. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти.: URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

References:

1. Nakonechna S. (2018). *Metodyka rozrobky opornoho konspetu z informatyky studentamy tekhnolohichnoho koledzhu za dopomohoiu khmarnykh servisiv google [Methodology for developing a reference outline for computer science by students of a college of technology using google cloud services]*. URL:<http://eprints.zu.edu.ua/25824/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%A1.%20%D0%9C.pdf>
2. Gurzhiy A., Kartashova L., Kvyatkovska A., Zaichuk V. (2023). *Pidhotovka maibutnykh fakhivtsiv z telekomunikatsii u formati zmishanoho navchannia: rekomendatsii shchodo provedennia praktychno-laboratorynykh robit. [Training of future telecommunications specialists in the format of blended learning: recommendations for practical and laboratory work]. Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. № 3 (127). DOI 10.24139/2312-5993/2023.03/423-450
3. Tryus Yu.V. (2012). *Khmarni tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi studentiv kompiuternykh spetsialnostei. [Cloud technologies in the professional training of students of computer specialties]. Khmarni tekhnolohii v osviti : materialy Vseukrainskoho naukovo-metodychnoho Internet-seminaru [Cloud technologies in education: materials of the All-Ukrainian scientific and methodological Internet seminar]*.p. 147 – 149.
4. Hurevych R. S. (2009). *Teoriia i praktyka navchannia v profesiino-tekhnichnykh zakladakh : monohrafiia. [Theory and practice of teaching in vocational schools: a monograph]*. Vinnytsia: Planer. 410 p.
5. Bykov V. Y.(2010). *Suchasni zavdannia informatyzatsii osvity. [Modern tasks of education informatization]. Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia. [Information technologies and learning tools]*. № 1 (15). URL: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.
6. Manko O.O., Kunah N.I., Kharlai L.O., Nikiforenko K.B., Konovalov O.Yu., Sotnichenko Yu.O. (2023). *Protection of input circuits of microwave range radio relay stations receivers against powerful impulse interferences. Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho, seriia Tekhnichni nauky [Scientific Notes of V.I. Vernadsky Taurida National University, Technical Sciences Series.]*. 34(73)#2 Ч.1, p.67-74
7. *Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu bazovoi i povnoi zahalnoi serednoi osvity [On approval of the State Standard of Basic and Complete General Secondary Education]*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Tex>:
8. *Pro vnesennia zmin do Derzhavnoho standartu pochatkovoї osvity [On Amendments to the State Standard of Primary Education]*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

Konovalov O., Rudnieva M., Antoshchuk S., Kharlai L. Teaching computer science in the process of blended learning in institutions of professional pre-higher education: features, risks, structure of classes

The authors analyze the concept of blended learning technologies and the peculiarities of conducting classes in the discipline "Informatics". It has been established that blended learning is an effective approach to teaching computer science in institutions of professional higher education, it allows combining the advantages of traditional and distance learning, as well as providing an individual approach to each student. The article substantiates the peculiarities of teaching computer science

in the process of blended learning and determines that such classes should be well structured, contain a variety of methods and forms of teaching, and ensure interaction between the teacher and the student. It is noted that in the process of studying the discipline "Informatics", the teacher conducts lectures, laboratory work, seminars, practical classes, project work in teams, provides tasks for independent work based on textbooks and notes, and consultations. And the training of specialists in software engineering or in the field of electronics, automation and electronic communications is focused on the formation and development of basic professional competencies in the study of modern methods and technologies of software development, computer and computer network architecture, database management systems, design processes of information and telecommunications networks, testing of information systems and computer applications, and the organization of computer information protection.

The authors conducted a survey among students of the Kyiv Applied College of telecommunications regarding the risks that may arise in the process of blended learning when teaching the discipline "Informatics". It is noted that in order to increase the effectiveness of blended learning, it is necessary to: structure classes well; use a variety of methods and forms of teaching; ensure interaction between the teacher and students; prepare teachers to teach computer science in the process of blended learning. The structure of classes in the discipline "Informatics" in the process of blended learning is developed and it is noted that it allows to ensure effective training of students.

Key words: blended learning, institutions of professional higher education, educational process, telecommunications, information and communication technologies, computer science.

УДК 378.147.015.30:74.012

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.12>

Костюк О. П.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ В КОНТЕКСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ МИСТЕЦЬКИХ ЗНАТЬ У ФОРМУВАННІ ЕСТЕТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Естетичну свідомість майбутнього дизайнера можна охарактеризувати як своєрідну форму духовного розвитку, яка розкриває глибину естетичного бачення світу, виявляє прагнення до краси, рівноваги, досконалого. Розуміння мистецтва представлене як втілення досконалої майстерності віддзеркалення реальності, осмислюючи яку людина через систему художніх образів певними засобами й прийомами пізнає, усвідомлює, естетично оцінює й творче інтерпретує мистецький твір. Розкрито специфіку взаємозв'язку мистецтва і дизайну, що базується на виділенні спільних елементів, таких як креативність, візуальні елементи, естетичне сприйняття, візуальна грамотність. В цьому контексті зазначено, що креативні якості як важливіші ознаки професійного становлення майбутнього дизайнера впливають на творчу самореалізацію, самоорганізацію, розвиток естетичних поглядів, а отже, й на формування естетичної свідомості; візуальні елементи є основою для створення композиції й відіграють значну роль для створення естетично привабливих і значущих творів мистецтва чи дизайну; естетичне сприйняття, естетичне оцінювання та творча інтерпретація для майбутніх дизайнерів є необхідними складовими щодо осмислення явищ і предметів в системі професійної освіти; візуальна грамотність обумовлює сприйняття видимого середовища одночасно із здатністю майбутнього дизайнера естетично сприймати, використовувати та інтерпретувати візуальні образи, виражати думки, емоції, смисли, естетично свідомо продукувати їх в інформаційно-комунікативному просторі. Акцентовано увагу на тому, що для дизайнерів набуті знання з галузі мистецтва активізують естетичну обізнаність; можуть слугувати джерелом креативності, що спонукає нестандартно мислити, експериментувати з новими ідеями та розширювати естетичну свідомість у межах дизайну; спонукають до розвитку критичного мислення, що є невід'ємною складовою естетичної свідомості. Зроблено висновок, що в реаліях сучасного мінливого інформаційно-комунікативного простору сучасна професійна освіта у формуванні естетичної свідомості майбутніх дизайнерів має орієнтуватися на естетичну спрямованість освітніх програм. Перспективним напрямом вважаємо впровадження в освітній процес освітніх компонентів з орієнтацією на цифрову естетику для проєктування естетично привабливих вебсайтів, візуальних контентів, платформ електронного навчання; активного застосування мультимедійних інструментів на основі відео, графіки, анімації та інтерактивного моделювання; зосередження на візуальній грамотності через візуальні медіа, інтерпретацію творів мистецтва й створення нових дизайнерських проєктів з урахуванням традиційних естетичних уявлень й напрямів сучасного дизайну; впровадження креативних підходів, активізації процесів критичного мислення та естетичної обізнаності як засобів формуванні естетичної свідомості майбутніх дизайнерів.

Ключові слова: естетична свідомість, майбутні дизайнери, мистецтво, дизайн, естетичне сприйняття, візуальна грамотність, професійна освіта.

Сучасний мінливий інформаційно-комунікативний простір спонукає педагогічну науку фокусувати свою увагу на естетику в освіті. Естетичні принципи застосовуються до різних аспектів викладання та навчання, починаючи від цифрового дизайну та мультимедіа до сприяння культурній обізнаності та творчості. Цей процес відображає визнання того, що естетика може вдосконалювати освітній досвід в професійній освіті, адаптуючись до потреб здобувача вищої освіти 21-го століття загалом й майбутнього дизайнера зокрема. Педагогічна наука, вивчення викладання та навчання, розвивалася у відповідь на зміну суспільних і культурних